

BİLGİ NOTU

KONU: Yurt Dışında Böbrek Nakli Yapılan ve Nakil Sonrası Takip ve Bakım İçin Ülkesine Dönen Hastalarla İlgili Anket

Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu tarafından 11 Aralık 2013 tarihinde kabul edilen CM/Res(2013)55 sayılı çözüm önerisi çerçevesinde taraf ülkelere “ Ulusal nakil sistemi dışında gerçekleştirilen, yasa dışı nakil prosedürleri sonucu tedarik edilen organ nakli için yurt dışına giden hastalarla ilgili düzenli veri toplanması amacıyla prosedür ve metodoloji oluşturmaları” önerilmektedir.

Organ nakline ihtiyacı olan hastalar tıbbi, organizasyonel ya da sosyal sebepler gibi bazı meşru durumlarda kendilerini tedavi eden doktorları tarafından başka bir ülkede nakil olmak üzere yönlendirilebilirler.

Ancak nakil için gerekli olan organ kısıtlılığı sebebiyle hastalar, yasa dışı yollarla (organ ticareti ya da organ tedarigi için insan ticareti) tedarik edilen organların nakli için de yurt dışına seyahat edebilmektedirler. Birçok ülkenin bu tip yasa dışı uygulamaları önlemek ve mücadele etmek üzere kapsamlı yasal mevzuatı olmasına rağmen, bazı hastalar halen uygun bir yasal alt yapısı olmayan başka ülkelere nakil için seyahat etmektedir. Bu faaliyetler temel insan hak ve özgürlüğü ile halk sağlığını tehdit etmektedir.

Ülkemiz; donörlerin ve hastaların temel insan hak ve özgürlüklerinin korunması ve insan organlarının ticarileşmesinin önlenmesi yolunda kapsamlı yasal mevzuatı ve tedbirleri olan bir ülke olarak yukarıda bahsi geçen Avrupa Birliği'nin CM/Res(2013)55 sayılı çözüm önerisi çerçevesinde yürütülmesi talep edilen veri toplama çalışmasına katılmaktadır. Bu kapsamda veri toplamak üzere hazırlanan ekli anket çalışmasına böbrek nakli yapılan hastaların takibini yapan tüm sağlık profesyonellerinin katılması gerekmektedir.

Sistemik veri toplama çalışmasının temel amacı, varsa yurt dışı nakil faaliyetlerinin boyutunun tespit edilmesi, bu tip nakil faaliyetleri içinde yer alan donör ve alıcıların (hasta) genel profilinin görülmesi, hasta bakım transferindeki kalite ve bunun nakil sonrası sonuçlara etkisinin anlaşılabilmesidir. Ayrıca yasa dışı nakil seyahatleri ile ilgili şüpheli ya da konfirme edilmiş bilgiye ulaşmanın nakil ilişkili suçlarla mücadelede yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Ekli anket doldurulurken ankete konu hastaların kimlik bilgilerinin talep edilmediği hususuna dikkat ediniz.

Toplanan veriler ulusal düzeyde Bakanlığımızca analiz edilecek olup, organ ticareti ve organ tedarigi için insan ticaretinin uluslararası boyutu nedeniyle global ölçekte alınacak tedbirlere rehberlik etmesi amacıyla Avrupa Konseyi Organ Nakli Komisyonu (CD-P-TO) ile paylaşılacaktır.